

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Demian Tudor

ABONAMENTUL:
Pentru particulari pe an 5000 lei.

Consiliul Mondial al Bisericilor

Conferința religioasă care s'a ținut la Oxford dela 12-26 Iulie 1937 a fost semnificativă atât din punctul de vedere al subiectelor care s'au discutat cât și al membrilor cari au participat. Subiectele discutate au fost asupra raportului dintre Biserică, Stat, Comunitate și Națiuni în diferitele ramuri de activitate; iar membrii care au participat au fost din 40 state reprezentând întreaga creștinătate. Despre aceste dezbateri am publicat în toamna anului 1937 o broșură în biblioteca F. O. R. Acum însă vreau să spun câteva cuvinte despre Consiliul Mondial al Bisericilor a cărui înființare a fost votată în ultima ședință a conferinței din Oxford, despre care am amintit mai sus.

În anul 1936, în lunile August și Septembrie, Consiliul Universal pentru viață și lucru (Life and work) împreună cu Comitetul Conferinței Universale asupra Credinței (Faith and Order) au adoptat, în ședințele lor, o rezoluție prin care se institua un comitet de 25 membri, compus din reprezentanții tuturor mișcărilor ecumenice, care să revadă lucrările de cooperare dintre biserici de la conferințele din Stockholm și Lausanne și să raporteze Conferințelor din 1937 dela Oxford și Edinburgh asupra viitorului mișcării ecumenice.

Comitetul „celor 25” a prezentat Conferinței dela Oxford, în ultima sa ședință, un raport prin care cerea următoarele:

1. Conferința să-și dea adeziunea ca mișcările cunoscute sub numele de „Life and work” și „Faith and Order” să fie strânse laolaltă într-o organizație reprezentativă a bisericilor, care să se îngrijească de interesele fiecărei mișcări și să asigure astfel o cât mai eficace acțiune a Bisericii creștine în lumea modernă.

2. Conferința să aprobe în general următorul memoriu:

Noua organizație care se propune nu va avea nicio putere de a da legi bisericilor sau

de a le angaja în vre-o acțiune fără ca să le consulte; însă pentru a fi eficace această organizație trebuie să merite și să câștige respectul bisericilor în așa măsură încât lumea influentă în viața bisericilor să dorească a-și sacrifica timpul și priceperea în serviciul ei.

Mai departe, având în vedere că în multe cercuri din lume biserică trebuie să-și spuie cuvântul prin laici, trebuie să se caute a se spune acest cuvânt prin persoanele care țin posturi de influență în lume.

Asociațiile și mișcările existente ca: asociația tinerilor creștini, a tinerilor fete etc... trebuie să lucreze sub directivele noii organizații fără ca să se abată dela statutul lor.

Scopurile acestor asociații trebuie să fie următoarele:

a) Să continue lucrarea celor două conferințe mondiale.

b) Să înlesnească o acțiune unitară a bisericilor.

c) Să promoveze cooperarea în studii.

d) Să promoveze dezvoltarea unei conștiințe ecumenice între biserici.

e) Să se îngrijească de înființarea unui ziar ecumenic.

f) Să ia contact cu federațiile democratice cu scopuri largi pentru o colaborare în sens creștin.

g) Să convoace Conferințe mondiale care să discute subiecte de interes general, la orice dată s'ar crede necesar.

3. Conferința să aprobe înființarea unui Consiliu Mondial al Bisericilor care să funcționeze prin următoarele organe:

a) O adunare generală a reprezentanților bisericilor care să se întrunească din cinci în cinci ani.

b) Un consiliu general de 60 membri, care să ție ședințe anual și să fie compus astfel: 12 din America, 9 din Marea Britanie, 18 din Europa,

9 reprezentanți ai Bisericii ortodoxe, 6 alte biserici și 6 Africa de Sud.

c) O comisie de studii care să se ocupe cu continuarea lucrărilor dela Oxford, și

d) O comisie de studii care să se ocupe cu continuarea lucrărilor dela Edinburgh.

4. Să se dea puteri depline Consiliului Central de a asocia cu sine orice altă mișcare ecumenică, ce s'ar părea bună.

5. În cazul unor organizări nouă acestea să-și îndeplinească misiunea prin personalul lor propriu.

6. Conferința să numească un comitet constituant din 7 membrii care să coopereze cu un comitet similar ales la Edinburgh la redactarea amănunțită a proiectului și în acelaș timp să pue în funcțiune noua organizare.

Care a fost atitudinea și hotărîrea Conferinței din Oxford asupra acestui raport ?

După cetirea raportului comitetului „celor 25”, s'a născut o vie discuție susținută de bisericile episcopale. Delegații acestor biserici, între care erau și delegații bisericii ort. române, au susținut că deși în linii generale nu sunt contra formării unei organizații cu numele de „Consiliul Mondial al Bisericilor”, nu au însă nicio investire oficială din partea bisericilor lor ca să poată lega biserica respectivă de votul lor. Și într'adevăr, această chestiune nu figurase pe ordinea de zi a convocării conferinței. Subiectele ce erau să fie discutate fuseseră trimise fiecărei biserici și fiecărui delegat i se dăduse câte un subiect de studiat și fusese deci delegat să discute și să arate punctul de vedere al bisericii sale numai în cadrul acelui subiect. Era o delegație cu puteri limitate.

La aceasta se mai adăuga și faptul că delegații erau în majoritate laici, profesori de specialitate, și nu puteau să se pronunțe în ceea ce privește adeziunea Bisericii lor la o nouă organizație.

Față de această opoziție justă, Conferința a votat următoarea rezoluție :

„Conferința aprobă în principiu propunerea „comitetului celor 25” și hotărăște numirea unui Comitet Constituant de 7 membri care să lucreze împreună cu comitetul asemănător ales la Edinburgh.

Acest comitet poate să facă modificări în planul de constituire potrivit discuțiilor din Oxford și să pue organizația în stare de funcționare.

Comitetul activ este îndrumat să numească pe cei 7 membri ai Comitetului Constituant și să raporteze imediat Conferinței.

În timp ce Comitetul activ alegea pe cei 7

membrii, conferința a decis ca bisericile prin organele lor oficiale de conducere supremă să fie rugate ași da adeziunea la noua organizare. Prin aceasta toți au fost împăcați.

În sfârșit comitetul activ a prezentat conferinței următoarea listă de 7 membri ai comitetului constituant :

M. Marc Boegner (sau Dr. A. Koechlin)

Prof. W. A. Brown (sau Dr. S. M. Covert)

Episcopul de Chichester (sau Sir W. Moberly)

Arhiepiscopul Ghermanos (sau Episcopul de Novi Sad)

Episcopul Morahrens (sau Arhiep. Eidem)

Dr. J. R. Mott (sau dl C. P. Taft)

Dr. J.H. Oldham (sau Pr. M. E. Aubrey, C.H.)

Astfel a luat ființă în 1937 la Oxford Consiliul Mondial al Bisericilor. Ce atitudine au luat bisericile față de această nouă organizație nu știu, dar tânăra organizație trebuie să se fi așezat la muncă serioasă, căci în aceste vremi tulburi și pline de necaz o aflăm la datorie. Ea s'a afirmat și la noi printr'o acțiune de solidaritate creștină, venind cu un dar simțitor bănesc în ajutorul teologilor, preoților și populației sărace din Biserica ortodoxă română. Prietenul la nevoie se cunoaște!

Consiliul Mondial al Bisericilor are o mare chemare pe terenul practic creștin. Aici cred că toți ne putem întâlni fără deosebire și fără să cântim ca lucrătorii viei; căci Dumnezeu unuia dăruiește și altuia plătește.

Acum după ce am primit darul să ne arătăm vrednici și de plată.

Prof. V. POPESCU

Misiune și Pastorație

Toată vina pentru stările încă tulburi din viața oamenilor și a popoarelor este aruncată asupra războiului. Ziua de azi cu răutatea, ce se plămădește și ea, ne întristează, iar ziua de mâine cu nesiguranța ei, ne îngrijorează. Oare războiul este vinovat de toate acestea ?

Bolnavul, trecut peste suferințele unei intervenții, se simte totuș rău. S'au încercat toate mijloacele de ajutorare, dar răul depinde și dela starea anterioară a fizicului, deci nu putem acuza doctorul că el a contribuit la agravarea bolii.

Peste șanțurile și drumurile pline de necurății se așterne un strat frumos de zăpadă. Acesta durează și împiedecă răspândirea mirosului greu și dă o înfățișare plăcută unui loc puțin curat. Când prin lupta căldurii soarelui de primăvară, zăpada este alungată, necurățiile se arată parcă mai nesuferite. Oare soarele este vinovat, că sub acel covor argintiu a descoperit ceea ce se găsea acolo ? De bună-

seamnă nu putem învinui doctorul, că a descoperit prin intervenția sa o stare gravă, nu putem învinui soarele pentru ceea ce ne descoperă. Putem dovedi, că nu războiul este vinovat când în ființe omenești, trecute prin grozăviile lui, se descopăr atâtea porniri rele.

Ele existau, acum doar se văd. În timp de belșug peste sufletul omului se aștern valori de răutăți și grămezi de fapte egoiste. Pe toate acestea le acopăr o falsă credință și o bunătate aparentă, cari în viața în amorțire și o pregătesc pentru necredință. Vine războiul. El pune în mișcare toată gama funcțiunilor trupesti și sufletești din om. El descoperă totul. El nu dă nimic omului, ci îl prezintă așa cum este, cu ceea ce are.

După fiecare zguduire se întocmesc noi legi, noi sisteme de conducere în toate departamentele vieții omenești, iar pe plan spiritual reclamă o misiune intensă, alături de munca pastorală. În timpul liniștit de pace credinciosul a fost condus prin pastorație, fără mult sbucium și fără multe frământări. I s'au administrat tainele sfințitoare. Le-a primit cu o smerenie înăscută și după o tradiție moștenită, călcând în examinarea stării lui sufletești nu pe realități, ci pe stratul încrederii în sine, ce-i simulează curățenia albei cărări pe dalba zăpadă. Nimic nu i-a descoperit ce se ascundea sub ea.

Acum pastorația devine misiune, iar preotul misionar. Activitatea se conturează și constă în curățirea sufletelor, pentruca lințoliul păcii să se aștearnă peste niște vieți împăcate cu Dumnezeu, cu aproapele și cu ele însele.

A face misiune înseamnă a păstori peste sufletele sbuciumate — pe plan extern păgâne —, a crea mijloace noi de muncă, a săpa făgașuri noi și curate pentru viață, a canaliza obiceiuri și tradiții într-o matcă de curățenie și frumusețe, a uni sufletele despărțite prin întunerecul necunoștinței într-o turmă a lui Hristos, fericită, pentrucă și-a dobândit curățenia și e luminată de bucuria mântuirii. Fericiti sunt ceice au aflat mijloacele practice în drumul misiunii și mai ales fericiti, ceice ascultă porunca trimiterii la seceriș în frumoasele holde, ce promit un rod bogat!

Teofan

Figuri bisericești în mișcările Românilor pentru libertate și afirmare națională

Nimeni nu se îndoește astăzi că poporul român s'a născut creștin. Crucea și spada stau la temelie așezământului său.

Steagul cruell a strâns mai întâi în jurul lui pe toți cei de-o credință și un grai, iar spada le-a croit drum larg spre libertate și afirmare națională. Până

acel însă, acest drum e plin de sbucium, frământări, revoluții, răboaie și mai ales de jertfe.

Dar în toată această luptă continuă pentru libertate, nu au lipsit nici fețe bisericești, cari s'au identificat cu aspirațiile neamului nostru, încă din epoca de plămădă a poporului român. În deosebi Ardealul, ne oferă în acest domeniu, un larg teren de cercetare și observare a celor ce n'au precupețit nimic, mergând până la jertfă pentru neamul lor.

După moartea regelui Ștefan al Ungariei, urmașii acestuia, sub jurământ se obligară că vor aduce cu vote sau fără vote pe toți Români la papistășism. O ordonanță ce urmă, spunea că în contra celor ce nu se vor supune, se va aplica puterea brachială. Astfel de dispoziții cu caracter atât de brutal și exterminator a catolicismului, a făcut pe preoții români-ortodoxi să acționeze cu atâta tărie, încât Papa Grigore al IX-lea într'o bulă din 1234, regretă că Români din Ungaria au isbutit a întoarce la credința lor până și pe unii din Unguri și Nemți: "Tam ungari quam Theutonici et alii orthodoxi, marandi causa cum ipsis transeunt ad eos". Din această cauză probabil, armata lui Carol Robert era însoțită de o mulțime de misionari papali.

Soarta armelor însă, îl fu defavorabilă și în rândurile Românilor luptară cu mult avânt preoți și călugări — firește nedeosebindu-se cu nimic prin înbrăcămintele de ostași români.

În 1424, Alexandru cel Bun, dăruiește cunoscutului popă Iuga din Baia, satul Buciumeni pentru vitejeștele-i fapte de arme săvârșite alături de Domn în focul unei lupte.

De altfel, era și tradiția ca preoții să-și urmeze Domnii în războaiele lor. Acest obicei îl găsim și în Ardeal, după cum se vede din următoarea notă: "...Fui diacon 1778, la început preot în Corni și mă rânduiră a merge la oaste la Paris, în 1784 mă rânduiră a merge la oaste pre Cönländ în Nederland, în 1788 mă rânduiră în oaste spre Turci a fi "... înseamnă acestea Nicolae Stoica, protopopul de Hateg" ¹⁾

În 1790, protopopul Tiron Dragosy, susținea printre altele, că și națiunea română din Transilvania să fie declarată a patra națiune politică în imperiul Habsburgilor.

Petru Rareș, în lupta sa dela Sălcele lângă Brașov contra oastei vornicului Grozav și contra armatei partizanilor lui Ferdinand, găsi un neprețuit colaborator în persoana Vlădicăi Anastasie al Vadului (din ținutul Dej), pe care documentele îl arată ca „un om iubitor de războaie și intrigi politice."

În fulgerătoarea domnie a lui Mihai Viteazul, tradiția ne lasă a surprinde figura de războinic a „popel Stolca din Farcaș". La Călugăreni, unde luptele parțiale se dădeau pe viață și pe moarte, în fruntea

¹⁾ Nic. Densușeanu: „Revoluția lui Heria în Transilvania și Ungaria 1784—1795" p. 124.

unel cete de călăreți ce atrag dușmanul în cursă, se dovedește a fi acest viteaz — popa Stolca din Farcaș. Al. Odobescu, a cules și un cântec din popor despre acest mare viteaz, din care dăm aci un fragment :

„Popa Stolca din Farcaș
„Care sare șapte pași
„Ce s'a lăsat de Liturgie
„Și-a intrat în miliție
„Tae turci câte o mie
Și tătari nu se mai știe.“

În acele vremuri de frământări și sbucium, se desprinde și figura unui episcop luptător, care după felul cum e descris de un cronicar strein al vremii, i-am știți din frumusețe dacă nu i-am cita întocmai cuvintele : „Era un episcop românesc în etate, despre a cărui vitejie toți s'au minunat. Acesta au prins un paloș nemțesc în amândouă mâinile și încotro da, mulți cădea de mâna lui, nici în zadar și totdeauna nimerea, mai pe urmă l'au împușcat tocmal prin mijloc și așa a murit. Episcopul acesta în Cluș încă au fost cu Basta, era om mic, cu părul lung și avea bătă într'argintată. Episcopul acesta au fost al Vadului sau al Maramureșului, pentru că locurile acestea erau învăluate cu răsboaiele din timpurile de acum.“¹⁾

Despre preotul Simeon Brancovici, turcii spuneau că „ziua e preot, iar noaptea vrăjmaș înarmat și stricător de pace“, pentru că acesta fiind la graniță, organiza singur opărarea cu armele contra încălcărilor inamice izolate.

În Ardeal, în urma actului unirii, preoții neuniți, mențin răsvrătirea neadormită ce culminează în revoluția lui Horia, care are un caracter specific și cu totul diferit de acela întretesut anterior de ura confesională.

Preoții neuniți, lipsiți de mijloace și favoruri împărtășeau aceleași dureri și lipsuri, ca și țărânul român, iar când acesta se mișca pentru a reacționa, primul sfătuitor și încurajator, nu era altul decât preotul.

Despre dârzenia și activitatea călugărului Visarion Sarai (1744) se sesizează însuși guvernul maghiar care se miră „cum pot Românii să se agite atât de mult la cuvântul unui atât de ticălos și mizerabil vântură țară...“²⁾

Un alt călugăr, Sofronie, care poate fi socotit pregătitorul revoluției lui Horia, făcându-și amvon într'un târg de țară, a început a vorbi „cu batjocură și încă în versuri și auzindu-l grăind se adună la dânsul gloată de Români“ cum mi-au spus acel de față, — ne confirmă Petru Maior.

În aceste împrejurări, isvorită ca o consecință, revoluția lui Horia, zămislită în popor, nu putea ca în începutul ei, să nu aibă acele elemente de viață

bisericească, care încurajau și chiar conștințeau mișcarea. Preoții nu numai că simpatizau cu răsculații, dar deveneau chiar conducători de grupe, gazde, poșturi de informații și chiar transmițători de știri.

În 1785, circula șonul că popa Nicolae din Orăștie ar fi trecut în Țara Românească ca să formeze acolo un grup de 6.000 de oameni cu care să vină în ajutorul revoluției din Transilvania.

Un alt preot „popa Ioan din Lehecent“ strigă în piața Vașcăului când se publică ordinul de liniștire al comitatului : „De ar aduce Dumnezeu pe răsculații aici, că de nu va fi mai bine, mai rău nu poate să fie“.

Revoluția lui Horia, a avut și ea eroii săi, dintre care nu au lipsit nici preoții, cari au purtat pe umerii lor deopotrivă succesul ameiților și de scurtă durată al mișcării, cât și martirajul cu același resemnare stoică, demnă de conducătorii unei astfel de răsvrătiri!

Preotul Constantin Turcu, fu unul din cei mai activi și devotați preoți în toată răsvrătirea din părțile Zarandului.

Popa Avram din Uibărești a fost acuzat de episcopul Nichitici că în timpul atacului din Ribța, dânsul din turul bisericii îndemna poporul la luptă contra nobilimii.

„Asemenea să se pedepsească într'un mod exemplar“ — grăește o ordonanță, — „și preoții Românilor cari sub pretextul religiei, învățară plebea ca să ex-termine pe nobilii unguri“.

Dar nici mișcarea din Țările Române a lui Tudor Vladimirescu n'a fost lipsită de sprijinul moral și chiar activ-material al preoților. La intrarea sa în București, Tudor avea la dreapta sa un preot ce purta Crucea, iar la stânga era Macedoneanul Teodor, locotenentul său.

Cu anul 1848 intrăm într'o nouă fază încărcată de noile idei revoluționare umanitare, care depășesc pornirile singuratice și strivesc zăgazurile atâtor prejudecăți, idei de un caracter general și departe de a fi limitate între granițele unei singure națiuni. Nici de această dată, rolul preoțimii noastre nu-i dintre cele mai secundare.

Greul zilei apăsa deopotrivă și fără nici o milă, pe umecii bietului popor. Tovarăș al nesfârșitelor lui suferinți, era și preotul, care cu nimic nu se deosebea de viața lui, decât că avea știința cărții și a poruncii Aceluia, în fața cărui toți deopotrivă trebuie să se prostearnă.

„Să iubii unii pe alții, cum v'am iubit și eu pe voi“ — cuvânta preotul Gheorghe Bodescu în Biserica domnească din Bârlad. Cuvinte, care intrând în inima muritorului, sunt în stare să sfarme pe toți idolii veacurilor, lovindu-i de piatra cea din capul unghiului. „Sculați frații mei“, — zicea acelaș preot — „uniți-vă toți, să ne facem un trup și un suflet și să strigăm împreună cu acei buni patrioți cari au venit la cunoștința adevărului, de a nu mai ținea pe popor

¹⁾ Augustin Bunea : „Vechile episcopii românești“ p. 68.

²⁾ Aug. Bunea : „Episcopul Inocențiu Klein“.

în robie, ci de a se cunoaște cu toții de frați, ea unti
ce suntem zidiți de unul și acelaș Dumnezeu!

Un alt mare susținător al drepturilor și intere-
selor țaranilor români, e și preotul Neagu, care se ridi-
că cu toată tăria pentru aceștia în ședința deputa-
ților din 10 August 1848.

Deci și de această dată, ea în atâtea elipe mari
din viața poporului românesc, trebuie să ne vină în-
dându din tradiționala conlucrare a Crucii cu spada,
a credinței cu iubirea de patrie, înfrățite în lupta
comună pentru dreptate și adevăr! Cât de mare in-
fluență are cuvântul Bisericii în masa poporului ro-
mân, se vede și din cuvintele unul strein de neam
— anume — Elias Regnault, care zice: „Acest ames-
tece al luerurilor religioase cu cele politice, este una
din trăsăturile caracteristice ale țaranului român. El
trage din Evanghelie teoriile sociale și glasul preo-
ților săi îl întărește și îl modelează”.

Dela războiul de întregire și până astăzi, e prea
bine cunoscut rolul preoților în spiritul celor de mai
sus, pentru a-l mai expune aici. E de ajuns, să amin-
tim cazul preotului Iliescu Buzulanu, despre care Ni-
colae Iorga vorbește în felul următor: „Era un preot
cu idei originale și cu voință în serviciul lor, care la
apropierea nemților pe care atâția „buni români” i-a
șteptau, a luat pușca și a tras în ei până la ultimul
cartuș și ultima suflare”¹⁾

Iată dar cum de veasuri Biserica prin reprezen-
tanții ei, nu s'a separat niciodată de aspirațiile juste
ale poporului român și s'a contopit cu acesta în lupta
dreaptă pentru acelaș ideal comun.

Simțul patriotic plămădit din vijella vremurilor,
credința în Cruce ca și'n spadă, au stat și vor sta
totdeauna de veghe la soarta acestui popor peste toate
peacurile și nu vor interveni decât împreună, oride-
cătoare i se vor clătina temelile și viața sufletului îi
va fi în pericol!

Așa a fost sortită viața acestui neam, ea nielo
mișcare a lui din cele mai hotărâtoare, să nu se ză-
mislească decât în umbra Bisericii și să nu se desă-
vârșească decât cu ajutorul ei!

Pr. I. Cireș

Despre ce să predicăm ?

Duminica a patra din post: CREDINȚA
ESTE UN DAR.

Duminica a patra din postul sfințelor Paști
are Evanghelia dela Marcu 9, 17-32 despre vin-
dacarea unui lunatic. Tatăl său adusese pe lunatic
întâi la apostoli, dar apostolii nu l-au putut tă-
mădui. Neputința apostolilor a fost rânduită ca
astfel să vie nenorocitul tată cu fiul său la Iisus,
spre a-i da lui și apostolilor, dar mai ales nouă

¹⁾ „Adevărul literar și artistic” an. IV. 1923 Noembrie 4.
Nr. 152.

celor din toate vremurile o învățătură de mare
preț, anume că și credința este un dar, pe care
tebuie să-l cerem dela Hristos. Dumnezeu căci
Hristos este cel ce dă acest dar tuturor celor ce-l cer
cu smerenie. Tata din întâmplarea vindecării s'a
apropiat de Iisus. Iisus i-a zis: De poți crede,
toate sunt cu puțință celui ce crede. Și îndată strî-
gând tatăl copilului, a zis cu lacrimi: cred, Doamne!
Ajută necredinței mele (Marcu 9,24).

Cuvinte cari să fie asemănătoare cu acestea,
numai cu anevoie găsim în sfânta Scriptură. Vor-
bind odată Iisus despre sminteli și despre ierta-
rea fratelui, apostolii simțeau că și pentru a nu
te face sminteală și pentru a nu te lăsa slăbit sau
abătut dela credință prin smintelile altora, dar
mai ales pentru a putea ierta fratelui din toată
inima, au trebuință de o credință întregă și tare.
Și au zis apostolii către Domnul: Adaugă-ne cre-
dință (Luca 17,5). Sunt însă nenumărate faptele
cari au grăit în felul acesta. Când Moise s'a suit
în munte să primească poruncile și legile, poporul
rămas în vale s'a abătut dela Domnul. Puțința-
tea credinței i-a făcut să ceară un idol, vițelul
de aur. Moise, întorcându-se, din munte i-a cer-
tat, iar Dumnezeu a șters din cartea sa pe cei
cari au săvârșit păcatul. Atunci fiii lui Israil, în
semn de pocăință, au desbrăcat de pe ei podoa-
bele lor și hainele cele frumoase (Ieșirea 23,6). În
drumul spre Canaan au trecut pe calea Mării Roșii
și iarăși s'a abătut poporul de către împotriva
lui Moise și chiar împotriva lui Dumnezeu, că
n'aveau ce mânca, nici apă de unde să bea.
Dumnezeu a trimis asupra lor niște șerpi veni-
noși. Poporul a venit atunci la Moise și a zis:
Am greșit, grăind împotriva Domnului și împo-
triva ta; roagă-te Domnului, ca să depărteze șerpii
dela noi (Numerii 21,7). De câte ori se abăteau,
de câte ori cărteau și se răsvrăteau, după pe-
deapsă se căiau și se rugau de iertare. Abaterea
și cărtirea era din puținătatea credinței, iar po-
căința și rugăciunea ere pentru o credință mai
mare, mai tare. Într'un fel sau în alt fel, pocăința
și rugăciunea lor ar fi putut să și le facă tot cu
cuvintele: Adaugă-ne credință, cum au cerut apo-
stolii, sau cum a cerut tatăl lunaticului: Ajută
necredinței mele. Tatăl copilului lunatic a rugat pe
Hristos Domnul să-i ajute să se șteargă din su-
fletul lui orice urmă de necredință, ce ar mai fi
fost. S'a rugat ca credința lui slabă să fie întă-
rită, lipsurile ei să fie împlinite, puținătatea cre-
dinței să-i fie primită cașicând ar fi fost deplină.
Văduva din Sarepta Sidonului, la care era
prorocul Ilie, cu toată bunăvoința ei față de proroc,
nu avea credința deplină că Ilie ar fi fost în a-
devăr omul trimis de Dumnezeu. Ca să-i fie de-
plină credința aceasta, a venit ca o întâmplare

moartea fiului ei. Dumnezeu, pentru rugăciunile sfântului proroc Ilie, a înviat pe copilul văduvei și ea, zguduită de minune, a zis: acum cunosc că ești un om al lui Dumnezeu și cuvântul Domnului în gura ta este adevăr (3 Regi 17,24).

În viețile sfinților găsim nenumărate exemple, că din mari păcătoși, prin darul și harul lui Dumnezeu, s'au făcut nu numai mari credincioși, ci au ajuns până la starea de sfințenie. În istoria vieții sfântului mucenic Sebastian, a cărui pomenire se face la 18 Decembrie, găsim, că acest sfânt a îndemnat pe Nicostrat să adune pe toți câți erau în temniță, ca apoi un preot să vie să le dea sfintele Taine. Nicostrat care era mai marele temnițelor, a zis: Dar se pot da Stintele la tâlhari, la cei osândiți la moarte, la cei fărădelege? Sfântul Sebastian a răspuns: Mântuitorul nostru a venit pentru cei păcătoși în lume și a arătat taina Botezului, prin care se spală toată fărădelegea. Când a venit preotul a predicat celor din închisoare, că Iisus Hristos a zis; Veniți la mine toți cei osteniți și împovărați, căci jugul meu e dulce și sarcina mea ușoară. Toți s'au umplut de mare bucurie și au primit să fie încreștinați. Necredința lor, prin trimișii lui Dumnezeu, a fost ștearsă și sufletul lor s'a umplut de bucuria credinței.

Cele mai multe popoare s'au încreștinat prin câțiva trimiși ai Bisericii, cari au găsit în suflete dorul de credință. În chip negrăit dorul de credință se găsește și la cei mai însălbățiciți. Dorul acesta se cere curățit, limpezit ca să se prefacă în credință. Credința apoi crește și se întărește treptat: la singuratic zi de zi, la popoare din veac în veac. Pot unii să cadă din credință într'o turburare a sufletului care ar părea una cu necredința. Prin harul lui Dumnezeu și aceștia, fie singuratici, fie popoare, se pot iarăși înălța din turburare la limpezime, din necredință la credință.

Sunt zguduitoare întoarcerile din turburare la limpezime mai ales la unii singuratici. Cele mai multe se petrec fără să fie cunoscute de lumea din afară. Din cele mai puține cari au fost însemnate dăm aci mărturisirea făcută în toamna anului 1932 de un mare compozitor al nostru (Sabin Drăgoiu). Iată ce spovedanie făcea în fața mamei sale și a prietenilor săi: Acum vă mărturisesc că azi am serbat și pecetluit împăcarea mea cu Dumnezeu. M'am certat cu El, L-am negat. Am rătăcit fără credință, fără lumină în grozave chinuri. Odată cu Dumnezeu m'au părăsit și toți aceia cărora le-am făcut mai mult bine. Și așa a trecut primăvara și vara ca un paradis din care am fost gonit. Și Dumnezeu dinadins e-a arătat mai frumoase, ca suferința mea să fie

mai mare, mai adâncă. Adevăr vă zic, că și-a atins scopul. M'a văzut plângând, suspinând. De pedeapsă mi-a pus albeșă în ochi. Atunci am început să-L caut. L-am găsit. Era răstăgnit. Am trecut de multe ori trușș și îngâmfat pe lângă el, dar nu l puteam vedea. Acum l-am zărit. M'am rușinat, m'am cutremurat, m'am prăbușit la picioarele Lui. Am plâns de bucurie și de durere. Bucuria că L-am întâlnit și durerea că L-am suferat. Dar El cu bunătatea-L nesfârșită m'a primit ca pe un fiu mult iubit, dar rătăcit și care se pocăiește după ce și-a recunoscut greșala. Pe urmă m'am închinat și rugat înainte de culcare. O săptămână cât am stat acolo, Dumnezeu a făcut minune cu mine. Mi-a întinerit corpul, sufletul, m'a făcut copil. Să-i mulțumesc cu ce am eu mai scump. Am ales ziua de azi, Intrarea în Biserică, ca la aceasta zi de înălțătoare sărbătoare să chem pe mama, pe care am avut taria să nu o las să vină să mă vadă pierdut. Am chemat-o să mă vadă împăcat cu Dumnezeu. Popoare și singuratici pot să-și turbure sufletul și să-și piardă, sau să-și împuțineze credința. Între cei cu sufletul turburat și între adevărul credinței se pune ca o ceață duhul cel rău, iar altădată pe ochi ca un fel de albeșă. Oricât ar fi însă ceața de groasă, dincolo de ea este soarele sub puterea căruia se risipește ceața. Oricât ar fi de turburat sufletul celui puțin credincios, sau al celui necredincios, Dumnezeu luminează ochii inimilor noastre spre cunoștința adevărului său, (Rugăciunea a 2-a dela Vecernie).

E deplină credința ta, creștine? Sau ți-e turburat sufletul de pare că ai fi căzut în necredință? Dumnezeu ne cercetează, uneori cu bucurii, altădată cu dureri, dar totdeauna să ne dea darul și harul său pentru a ne întări, sau pentru a ne întoarce la credință. Cuprinde în rugăciunile tale și astfel de gânduri: Învață-ne pe noi Dumnezeule, dreptatea ta, poruncile tale și îndreptările tale. Luminează ochii gândurilor noastre, ca nu cândva să adormim în păcate spre moarte. Risipește orice negură dela inimile noastre. Dăruiește-ne soarele dreptății și fără băntuială păzește viața noastră cu pecetea sfântului tău Duh (Rugăciunea a 3-a dela Utrenie). Dacă n'ai ști mai mult, zi cel puțin ca tatăl bolnavului: Doamne, ajută necredinței noastre.

F. C.

— Puținul nostru va fi mult, pentru cei cari așteaptă dela noi!

— Ajutorul nostru poate șterge lacrima unui frate îndurerat!

— Dați din prisosul vostru și celor infometați!

Cărți și Reviste

Pr. Gheorghe Lițiu: Românii arădani în frământările anilor 1848-1850. Cu o prefață de Dr. Gh. Ciuhandu, membru de onoare al Academiei Române. Diecezana Arad, 1947, pag. 64.

Doctorandul în teologie, părintele Gh. Lițiu din Arad-Șega își inaugurează activitatea de istoriograf al Episcopiei Aradului prin lucrarea despre „Românii arădani în frământările anilor 1848-1850”. A mai publicat câteva studii istorice în revista „Biserica și Școala”, privitor la parohia și Episcopia Aradului. Studiul de față de asemenea a fost publicat în „Biserica și Școala”, de unde l-a extras în volum, însoțit de o prefață elogioasă, datorită P. C. S. Părintelui Dr. Gh. Ciuhandu.

Conținutul lucrării, odată ce a fost publicată în „Biserica și Școala”, este cunoscut cetitorilor noștri. Din paginile ei, iese în relief tot mai vie și luminoasă figura episcopului Gherasim Raț, care în frământările anilor 1848-1850 și-a pus tot sufletul, toată înțelepciunea și tot devotamentul în slujba Bisericii și a neamului său oropsit.

Ceea ce vrem să subliniem, este metoda științifică de care se folosește autorul lucrării în cercetarea evenimentelor istorice. Păr. Gh. Lițiu studiază istoria pe baza documentelor. Merge direct la sursă, la hârtiile prăfuite în care sunt imprimate gândurile, informațiile și evenimentele trecutului. Este calea cea mai bună, metoda cea mai sănătoasă pentru studiul istoriei.

Păr. Lițiu a început cu metoda aceasta. Și a început bine. Arhivele Aradului, și cu deosebire arhiva Episcopiei Aradului, cuprind încă multe documente nestudiate, de mare însemnătate pentru istoria Bisericii și a poporului român. Pe studiul lor se așteaptă, de decenii, să se scrie istoria Aradului și a Episcopiei Aradului.

Pe lângă istoricii arădani, contemporani, Păr. Gh. Ciuhandu, Ed. I. Găvănescu, Oct. Lupăș, Tr. Mager, — Păr. Lițiu e o nouă, o tineră și îndreptățită speranță.

II. V. F.

BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ, REVISTA SFÂNTULUI SINOD, a apărut în volum omagial pe lunile Octomvrie-Decemvrie 1946, fiind închinată în întregime Mitropolitului Veniamin Costachi al Moldovei, dela a cărui moarte s'au împlinit anul trecut 100 de ani.

În cuprinsul bogat al acestui volum semnează: I. P. S. Nicodim, Patriarhul României: *Mitropolitul Veniamin Costachi ctitor al Mitropoliei din Iași*; Prof. I. D. Ștefănescu: *Amintiri dela Mitropolitul Veniamin Costachi*; N. Iorga: *o icoană curată: Mitropolitul Veniamin Costachi. Cu prilejul pomenirii sale*. (Articolul a fost scris în anul 1904, din prilejul împlinirii

a o sută de ani dela întemeierea Seminarului „Veniamin Costachi” din Iași). Arhim Vasile Vasilache: *Mitropolitul Veniamin Costachi, la o sută de ani dela moartea sa: 18 Decembrie 1846-18 Decembrie 1946*; Preotul Mihail Bulacu: *Marele catehet și întemeietor al școlii românești: Mitropolitul Veniamin Costachi*; Constantin Turcu: *Pomenirea unui mare ierarh*; Diaconul Gh. I. Moiescu: *Veniamin Costachi și Istoria Bisericească a lui Meletie*; Prof. T. G. Bulat: *O scrisoare dela Matei Milo către Mitropolitul Veniamin Costachi*; Preotul Th. Fecioru: *O carte despre Veniamin Costachi*; T. N. Manolache: *Bibliografia Mitropolitului Veniamin Costachi*; Preotul Nicolae M. Popescu: *Antim Critopol*.

Volumul se încheie cu o bogată cronică internă în cuprinsul căreia este înfățișată vizita delegației Bisericii Ortodoxe Române la Moscova.

Informațiuni

■ **Plecarea colectei pentru Moldova.** Rezultatul final al colectei de cereale (grâu, porumb, fasole) întreprinsă în eparhia noastră în cursul lunii Ianuarie a. c. este acesta:

Protopopiatul Arad	20.000 kg.
Buteni	7.250 „
„ Cermei	6.858 „
„ Chișineu-Criș	18.890 „
„ Gurahonț	9.200 „
„ Hâlmagiu	4.736 „
„ Ineu	12.085 „
„ Pecica	24.810 „
„ Radna	9.187 „
„ Săvârșin	5.200 „
„ Șiria	29.386 „
Total	147.602 „

Această cantitate a fost încărcată în 16 vagoane și destinată astfel: Episcopia Buzău 2 vagoane cu 19.083 kg. cereale; Episcopia Galați 2 vagoane cu 20.000 kg; Județul Putna (Focșani) 19.736 kg.; Județul Tecuci 18.997 kg; Județul Tutova (Bârlad) 16.058 kg; Județul Vaslui 15.503 kg.; Episcopia Huși (jud. Fălciu) 19.335 kg; și Mitropolia din Iași (cu jud. Iași) 18.890 kg.

Delegații sosiți din Moldova au asistat la încărcarea vagoanelor și le-au luat în primire.

Din gara Arad au plecat spre Moldova: în 7 Martie a. c. un convoiu de 13 vagoane, iar în 8 Martie restul de 3 vagoane, însoțite de vreo 20 delegați moldoveni și o escortă militară compusă din 16 soldați sub comanda unui ofițer.

■ **Misiuni religioase.** Pr. Ioan Ungureanu, dela Sf. Episcopie, însoțit de pr. Gornic D., misiionarul trpctual al protopopiatului Buteni, în zilele de 3-5 Martie au făcut misiuni religioase:

In ziua de 3 Martie în Parohia Paulian ;
In ziua de 4 Martie în Parohia Berindia și
In ziua de 5 Martie în Parohia Revetiș.

In fiecare din cele trei parohii CC. lor, însoțiți de preotul parohiei respective, au făcut vizite pe la casele credincioșilor, iar seara au avut loc conferințe religioase, rostite de CC. lor I. Ungureanu și Gornic D.

In toate trei comunele, sala unde s'au ținut întrunirile a fost neîncăpătoare, pentru numărul mare de credincioși adunați pentru a asculta cuvântul Domnului.

In tot locul au participat la întruniri și bapțiști.

Faptul că la întrunirile religioase poporul român aleargă cu mic cu mare, este îmbucurător și cât timp ne păstrăm credința noastră suportăm cu bucurie greutățile acestei vieți trecătoare.

Lumea este însetată după adevărul Dumnezeiesc și Biserica își face datoria ca întotdeauna. *Cor.*

■ **Asociațiunea religioasă a adventiștilor de ziua șaptea — mișcarea de reformatiune — din România**, cu sediul în București str. Vasile Gherghel Nr. 87, a fost recunoscută în mod provizoriu, până la apariția noui legi a cultelor, putând practica liber toate actele de cult și bucurându-se de deplina libertate de funcționare și manifestare religioasă.

■ **Reveniri la Ortodoxie.** In comuna Berindia au revenit la dreapta credință următorii : Vasile Betea dela bapțiști și Teodor Lucaci cu întreaga familie dela pentecostali.

Asoc. Clerului „Andrei Șaguna” Despărț. Arad

Convocator

In conformitate cu art. 6 din Regulamentul pentru organizarea Despărțămintelor Asoc. Clerului „Andrei Șaguna” prin aceasta convocăm

Adunarea generală

a Despărțământului Arad, care se va ține în zilele de 27 și 28 Martie a. c. cu următorul

Program:

Ziua I: Joi 27 Martie a. c. orele 3 p. m. misiuni interne cu mărturisirea preoților, a profesorilor preoți, a funcționarilor bisericesti și a absolvenților de teologie.

Ziua II-a: Vineri 28 Martie a. c. orele 9¹/₂, a. m.
1. Ceasurile, sf. Liturghie și Cuminecarea preoților și a celorlalți.

2. Chemarea sf. Duh.

La orele 11 a. m. în sala de ședințe a parohiei Arad:

1. Deschiderea Adunării
2. Raportul secretarului
3. Raportul casierului.
4. Raportul bibliotecarului.
5. Propuneri, interpelări etc.
6. Inchiderea Adunării.

Arad, 12 Martie 1947.

Pr. Ioan I. Ardelean
președinte

Pr. Demian Tudor
secretar

Nr. 892-1947.

Comunicat

P. C. Preoți sunt invitați să dea tot concursul organelor exterioare ale Ministerului Agriculturii și Domeniilor (Inspectorate, Camere și Ocoale Agricole) pentru executarea planului de însemnare și programului de lucru, în special la omisitul pomilor.

Arad, la 11 Martie 1947.

† ANDREI
Episcop.

Ic. Stavr. Caius Turicu
consilier referent eparhial

Concurse

Nr. 745-1947.

Se publică concurs cu salariul dela stat, pentru înțelegerea parohiilor bugetare vacante; de clasa a III-a.

1. Iermata Neagră, protopopiatul Chișineu Criș.
2. Gutenbrun, protopopiatul Radna.
3. Schöndorf, protopopiatul Arad.
4. Luntreni, protopopiatul Cerméiu.
5. Dobroț, protopopiatul Halmagiu.
6. Baldovin, " "
7. Brotuna, " "
8. Octșor, " "
9. Țiuleșri, " "
10. Dulcele, " Gurahonț.
11. Rostoci, " "

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare și un scurt memoriu despre activitate și datele personale, se vor înainta Consiliului Eparhial ort. rom. din Arad.

Arad, din ședința Consiliului Eparhial dela 25 Februarie 1947.

† ANDREI,

Traian Cibian,

2-2 Episcop.

Cons. ref. eparhial.

931-1947

Consiliul Eparhial Ort. Rom. din Arad, publică concurs cu termen de 15 zile, pentru îndeplinirea următoarelor posturi dela Consiliul Eparhial din Arad:

1. Postul de revizor Eparhial.
2. Un post de șef de secție.
3. Trei posturi de subșefi de birou.
4. Un post de impegat.

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare cerute de Statutul Funcționarilor Publici, se vor înainta Consiliului Eparhial Arad. Recurenții trebuie să fie preoți sau candidați de preoți.

Recurenții la postul de revizor trebuie să aibă cel puțin 5 ani de preoție și calificatiune pentru parohii de clasa primă.

Preoții din Eparhia Aradului vor anexa la cerere numai copia de absolvire a școlii medii, a absolutorului teologic sau a licenței în teologie și a diplomei de calificatiune preotească.

Arad, la 11 Martie 1947.

† ANDREI,

Traian Cibian

1-2 Episcop,

cons. ref. eparhial